ఉత్తరం

ఆ పూర్వాయికి ఉత్తరం వ్రాయమని ఆవిడ వారంరో జులు గోల పెట్టిన తరువాత ఒక ఆదివారం తీరిక చేసుకొని కూర్చుని ఏమి వ్రాయమంటావు కాంతం అని అడిగాను. కాంతం వచ్చి నా కూర్చీ ప్రక్కన నుంచున్నది. "ఇక చెప్పు" అన్నాను. చెప్పే దేమిటి వ్రాయండి అన్నది.

ఏమి వ్రాసేది ?

ఏమి వ్రాయాలో నేను చెప్పాలా? సముద్రస్నానానికి రమ్మని వ్రాయండి.

నేను సరేనని వ్రాశాను. "నీవు వ్రాసిన ఉత్తరం అందినది సంతోషం. ఇక్కడ అంతా క్షేమం. నీవు కార్తిక పౌర్ణమికి రావలసినది. ఏ బండికి వచ్చేదీ ముందుగా తెలియు జేస్తే ఎవరో ఒకరం స్టేషనుకు వస్తాము."

ఇల్లా వ్రాసి ఉత్తరం పూర్తిచేసి, ఆవిడకు చదివి విని పించాను. ఆవిడ అరచేతిని నోటికి అడ్డం పెట్టుకొని "అవ్వ, ఇదే ఉత్తరం వ్రాయటం అండీ." అని ఆశ్చర్యపోయింది.

ఉత్తరం వ్రాయటం అసలు నాకు తెలియనట్లే ఆమె తేల్చుకొన్నది. నా తెలివితక్కువతనం నాకు తెలిసివచ్చేటట్లు ఒక్క చురుకైన చూపుచూచింది. నేను చాలా సిగ్గుపడి ఆ కాయితం అక్కడపెట్టేసి. వేరే కాయితం తీసుకొని నీవు చెప్పు. చెప్పినట్లు వ్రాస్తాను.

ఇంత తెలివితక్కువ మొగుడుఉంటే ఏమిచేస్తాను. చెప్పుకోక అన్నట్లుచూచి, సరే వ్రాయండి అన్నది.

"చి॥ సౌ॥ మంగతల్లిని దీవించి వ్రాయునది. ఉభయ కుశలోపరి. ఇక్కడ అంతా క్షేమం. మీ క్షేమం వ్రాయించవలెను"

నేను మాట్లాడకుండా వ్రాశాను.

వ్రాశారా ?

ఆఁ.

"చి॥ రాధిగాడు బాగా అల్లరిచేస్తున్నాడు."

గంగాళంలో నీళ్ళు పారపోస్తున్నాడని కూడా వ్రాయాలా ? తమ్ముడు ఇంతింత ఘనకార్యాలు చేస్తున్నాడని అది సంతోషిస్తుందా ? ఏమిటి నీ ఉద్దేశం. తరుచు పడిశెం పడుతూ ఉంటుంది అనికూడా వ్రాసేదా ?

మీ కెందుకు, నేను చెప్పినట్లు వ్రాయండి.

"తమ్ముడు గుమ్మాలు దాటుతున్నాడు."

తమ్ముడు గుమ్మాలు దాటటంకూడా వ్రాయులట డీ! కాంతంగారూ ? ఇంకా నాలుగు రోజులకు వీధిలోకి వెళ్ళుతాడు. ఆ తరువాత వాళ్ళ గుమ్మాలూ, వాళ్ళ గుమ్మాలు కూడా దాటుతాడు.

"మా చిట్టిబాబు గోపాలకృష్ణుడండీ, మా తండ్రి గడపలు దాటాడు. ఇవ్వాళ గారెలు వండుతున్నాను. మీరు మధ్యాహ్నం ఎక్కడికీ వెళ్ళకండేం ?" అంటూ కాంతం

రాధిగాడిని ఎత్తుకొని రొమ్ముకు అదుముకొని ముద్దాడింది. వాడు కిలా కిలా నవ్వుతూ, అక్క, అక్క అని చిలకలాగ పలికాడు. కాంతం నా వంక చూచింది. ఆమె హృదయంలో ఆనందం పొంగిపోతున్నది. ఆమె కళ్ళల్లో క్షీర సముద్రోద్భూత తరంగ శిరోపరిభాగ స్థితఫేన పుంజవినిర్గత ధావళ్య రేఖలు తళతళ మెరిసినై. విన్నారా ? అన్నది.

'ఆ' అన్నాను నేను మామూలు గొంతుకతో. కాంతం నాలో ఆనందపు పొంగు లేకపోవటం చూచి. చాలా నిరుత్సాహపడి, చప్పరించి, "ఎందుకండీ మీరు పద్యాలు చదువుతారు." అని అడిగింది. నేను మాట్లాడక ఊరుకొనేసరికి ఆవిడ నిరసనగా అన్నది. "ఎందుకు కవిత్వం—పసిపిల్లల ముద్దుపలుకుల్లో ఉండే మాధుర్యం గ్రహించలేనివారు కవిత్వం చదివి ఏమి ఆనందిస్తారండీ ?"

ఈ మాటలు నేను విని కాస్త ఆలోచనలోకి దిగాను. నిజమే ఆ మాట. అప్పుడు నాకు తెలిసింది కవులు కోవిల కూజితాన్ని ఎందుకు మధురమైంది అన్నారో, రాధిగాడు అక్కపైన ఒక రసవంతమైన పద్యం చెప్పినట్లు నాకు తెలిసి ఆనందాన్ని పొంది, తల్లి చంక నెక్కి కూర్చున్న వాడి లేత బుగ్గలను ముద్దెట్టుకొన్నాను. ఇంకా ఆవిడ కొడుకును ముద్దాడుతునే ఉంది. అందుకని ఇంకా ఏమి వ్రాయమంటావో చెప్పు అని అడిగాను.

'అక్క, అక్క అని అంటున్నాడు.'

అని వ్రాయమంటావా ?

వ్రాయండి.

వ్రాశాను. ఆవిడ చెప్పినట్లే వ్రాశాను. ఆవిడ విని ఏమిటండీ పొడిముక్కలు వ్రాస్తారూ? అన్నీ విడదీసి చెప్పాలె. కాస్త అందిస్తే అల్లుకుపోలేరు. తమ్ముడు నీకోసం బెంగపెట్టుకొన్నాడు. కార్తిక పౌర్ణమినాటికీ రమ్మని వ్రాయండి.— ఇక్కడ నుంచుని మీకు చెపుతూ ఉంటానికి నాకు తీరిక లేదు. ఇల్లాని ఆవిడగారు లోనికి వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళి పోతూ పోతూ గబగబ గీకెయ్యక, చక్కగా అన్ని సంగతులు వ్రాయండి అని గట్టిగా చెప్పి వెళ్ళింది.

బాగా వ్రాయటం అంటే ఏమిటి ? వర్ణాలను చేర్చి వ్రాయటం కాదాయె! పెద్దపెద్ద మాటలు వేసి వ్రాయటమూ కాదు. శబ్దాలంకారాలు వాడటమూ కాదు. ఇంక బాగా వ్రాయటం ఏమిటి అర్థంలేని మాట అనుకొని ఇట్లా వ్రాశాను.

తమ్ముడు అక్క అక్క అంటున్నాడు. రెండక్షరాల మాటలు వస్తున్నాయి !

ఆ వాక్యం వ్రాసి ఇక్కడ కొంచెం బాగా వ్రాద్దామా అనిపించింది. అంటే వాడు నేర్చినమాటలన్నీ వ్రాయటమా? లేక వాడి భాషాజ్ఞానాభివృద్ధిని గురించి ఒక చిన్న వ్యాసము వ్రాయటమా ! నిజానికి ముందుముందు వాడు భాషను అంతా పాడుచేస్తున్నాడు. పదాలను వర్ణలోప వర్ణాగమ వర్ణవ్యత్యయాలతో వాడుతాడు. రాయికి బహువచనంగా

రాయిలు వాడుతాడు. వాళ్ళ అన్నయ్య అట్లాగే చేసినాడు. ఇల్లాంటి పనినిగూర్చి నేను ఏమంత మెచ్చుకోనేది.

అందుకని ఆ ప్రయత్నం మానీ. "కార్తిక పౌర్ణమికి రావలసినది. సముద్ర స్నానానికి వెళ్ళవచ్చు" అని వ్రాసి కాంతాన్ని పిలిచాను ఉత్తరం పూర్తి అయిందివి చూడానికా అని.

ఆవిడ వచ్చి ఉత్తరం పూర్తిగా విని నోరు నొక్కుకొని నా బొంద మిమ్మును రాయమంటే, అంతే! కాయితం అట్లాగే ఉంచె! ఏమి వ్రాయటం అది! అని విసుకొన్నది.

చెప్పు వ్రాస్తానని నేను మళ్ళీ అన్నాను.

వ్రాయండి "పెద్ద అక్కయ్యా, దాని మొగుడూ హైదరాబాద్‌లో ఉన్నారు. దానికి వంట్లో ఏదో, ఇదిగా ఉంది. గట్టిగా చెప్పలేము."

నాకేమి అర్థం కాలేదు. ఏమిటి ఈ భాష! ఇదిగా ఉండటం ఏమిటి!—గట్టిగా చెప్పలేకపోవటం ఏమిటి!—అని నేను అడిగాను. ఆవిడ నవ్వి మీకు తెలియకపోతే మానె. దానికి తెలుస్తుంది లెండి వ్రాయండి. "శాస్త్రి, రాధా విజయలు అంతా కులాసాగా ఉన్నారు. తెనాలిలోనూ, గుంటూరులోనూ మన వాళ్ళ అందరి క్షేమం వ్రాయించవలెను."

వ్రాశాను. అక్కడికి ఒక విధంగా ఉత్తరం పూర్తి అయినట్లే తోచింది. "అయినట్లే కదూ?"

ఈ ప్రశ్న విని ఆవిడ ఆశ్చర్యపోతూ, మీకింతమాత్రం తెలియదేమండీ, మీకు తోస్తుందేమోనని నేనూ ఇందాకటి నుంచి కనిపెట్టిచూస్తున్నా మీ బుర్రలో తట్టందే ?

నిజానికి ఇంకా ఏమి వ్రాయాలో నాకు తెలియలేదు. ఆలోచించినా తోచలేదు. 'ఉహూ ఇంకా ఏమి వ్రాయాలో నాకు తోచటంలేదు ?'

కాంతం నా తలపై చెయ్యివేసి మునివేళ్ళతో రెండు సార్లు కొట్టి—ముఖ్యమైన విషయమండీ ! అన్నది.

"ఉహుం. లాభంలేదు"—అన్నాను.

ఆవిడ నా తలపైన వలయాకారంగా తనచేతిని త్రిప్పి మృదువుగా నొక్కి—"అల్లుడుమాట ఏదండీ ఈ ఉత్తరంలో" అన్నది. "అమ్మాయికి వ్రాసే ఉత్తరంలో అల్లుడి సంగతి ఏముంటుంది ?" నా బొంద మీకు చెప్పినా తెలియకపోతే. మొగుడుమాట లేకపోతే పిల్లమనస్సు కష్టపెట్టుకోదూ. అల్లుణ్ణి గురించి కూడా ఒక్కముక్క వ్రాయండి.

కొంతసేపు ఆలోచించిన మీదట ఆ మాట నిజమే అని తోచింది. ఏమి వ్రాద్దామా అన్న ఆలోచనలో కలం చివరభాగం సగం నమిలి చివరకు—మా అల్లుడు కులాసాగా ఉన్నట్లు వ్రాయవలసినది. అని వ్రాశాను. చదివి వినిపించాను. కాని వినిపించుకొన్నట్లు లేదు. తరువాత సంగతి చెప్పమన్నట్లు చూశాను.

ఆవిడ ఇల్లాగ అన్నది. "వాళ్ళ శాంతకు పెండ్లి అయింది కదండీ. పెద్దమనిషి అయిందా" అని వ్రాయండి.

మనకెందుకే ఆ విషయం. అల్లుడు చెల్లెలు పెద్దమనిషి అయితే మనకేం, కాకపోతే మనకేం ?

అవ్వ, మీ కెందుకూ ఆగోడవ అంతా, వ్రాయండి.

ఆ ముక్క కూడా వ్రాశాను. ఉత్తరం మొదటినుంచీ చదివి వినిపించమంది. చదివి వినిపించాను. కాంతం ముక్కు అన్నది. "నా బొంద. ఒక ఉత్తరం వ్రాయమంటే, ఇంత అకతవకలుగా వ్రాసి పడేస్తారా యే! ఎల్లాగ మిమ్మును పెట్టుకొని కాపురం చెయ్యటం!"

ఆవిడ ఎందుకు విసుక్కుంటున్నదో నాకు అర్థంకాక నేను తెల్లపోయి చూశాను. నాకు విషయం స్పష్టంగా చెప్పంది తెలియదని గ్రహించి ఇల్లాగ అన్నది. "అమ్మా యిని రమ్మని వ్రాస్తిరిగదా, ఆయననుకూడా రమ్మని వ్రాసు కోరుటండీ. ఎన్నని నేను దగ్గరుండి చెప్పేది ?"

నాకు కొంచెం విసుగుగా ఉంది. ఆవిడమాటను నేను కాదనలేను. అల్లుణ్ణికూడా రమ్మని కోరుతున్నారు—అని మరో ముక్క వ్రాశాను.

ఈ తఫా కాంతం విసుగ్గుని—ఎబ్బె ఎన్ని చెప్పినా ఇంతే మీరు. అల్లా వ్రాయకూడదు కొట్టేసి, మీరు భార్యా భర్తలు ఇద్దరూ బయలుదేరి రావలసింది. అని వ్రాయండి,

నేను మాట్లాడకుండా వ్రాస్తున్నాను. ఆవిడ ఇల్లాగ చెప్పింది. "నీవూ, అల్లుడూ తప్పక రావలసినది. దశమినాడే బయలుదేరండి, నాలుగు రోజులు ముందుగా వస్తారు."

ఆయన ఆఫీసు ఉందాయె. సెలవలు లేవాయె. ఎట్లా వస్తాడో అన్నాను నేను.

అదంతా మనకెందుకండీ, రాదల్చుకొంటే సెలవుపెట్టి వస్తాడు. రాకపోయినా రమ్మన్నారని సంతోషిస్తాడు— అన్నది కాంతం.

అయిపోక ఏముంది లెండి. ఏమో వ్రాశామని అనుకోవద్దు తప్పక రావలెను అనండి.

పైన వ్రాసాంగా ?

వ్రాస్తే ఏం ? మళ్ళీ వ్రాయండి.

వ్రాశారూ : "మీ కోసం ఎదురుచూస్తూ ఉంటాము. తప్పక దశమినాడే రండి".

వ్రాశారా ? ఆ.

ఆ.

ఇంకా స్థలం ఉన్నట్లుందే ?

స్థలానికేం. స్థలం చాలా ఉంది.

"అయితే చూడండి, సూరమ్మ అత్తయ్యను, నాగమ్మ పిన్నినికూడా సముద్ర స్నానానికి తీసుకొని రావలసినది.

ముసలమ్మలు. వాళ్ళేం వస్తారే! ఊరికే వ్రాయుటమే కాని !

పాపం పెద్దవాళ్ళు. ఓపిక జేసుకొని వస్తే రంగడి ఉత్స వాలు చూస్తారు. లేకపోతే రమ్మన్నందుకు సంతోస్తుంది. నోరెత్తకుండా ఆవిడగారు చెప్పినట్లు వ్రాశాను. ఒక్కసారి చదవండి మొదటినుంచీ అన్నది. నాలుగోసారి చదివి విని పించాను.

పూర్తి అయిందా!

అయినట్లేగాని ఆవూళ్ళో గోంగూర చౌక. నాలుగు పీసెలు గోంగూర, రెండు పీసెల పచ్చిమిరపకాయలు తెమ్మని వ్రాయండి.

నేను మాట్లాడ దల్చుకో లేదు. చెప్పినదల్లా వ్రాద్దా మనుకొని వ్రాసాను. మళ్ళీ ఇంకొకసారి చదవమంది. చది వితే విన్నది. సంతోషించినట్లు కనపడి ఇల్లా అన్నది బాగానే వ్రాశారు. ఇక చాల్లెండి. స్థలం లేనట్లుందే ఉత్తర కొసలలో కొంచెం చోటుఉంది గాని అక్కడ వ్రాయండి. మీరు ఇద్దరూ తప్పక రావలసినది అని.

మళ్ళీనా ?

వ్రాయండి—అని బతిమిలాడింది.

ఏదీ ఒక్కసారి వినిపించండి నేను వెళ్ళతాను అన్నది.

"చి॥ సౌ॥ మంగతల్లిని దీవించి వ్రాయునది. ఉభయ కుశలోపరి. ఇక్కడ అంతా క్షేమం. మీ క్షేమం వ్రాయించ వలెను. నీవు వ్రాసిన ఉత్తరం అందినది. సంగతులు తెలిసినవి

చి॥ రాధిగాడు బాగా అల్లరిచేస్తున్నాడు. గంగాళంలో నీళ్ళు పారపోస్తున్నాడు. వాడు గుమ్మాలుకూడా దాటుతున్నాడు. గడపలు దాటినందుకు ఇవ్వాళ గారెలు ఒండుతాము. నాఅక్క, అక్క, అంటున్నాడు. నీకోసం బెంగపెట్టుకొన్నాడు.

నీవు కార్తిక పౌర్ణిమనాటికి ఈవూరు రావలసినది. సముద్రస్నానానికి రావలసినది. పెద్ద అక్కయ్యా, దాని మొగుడూ హైదరాబాద్‌లో ఉన్నారు. దానివంట్లోకొంచెం ఇదిగా ఉంది. గట్టిగా చెప్పలేము. చి॥ శాస్త్రి, రాధా, విజయులు అంతా కులాసాగాఉన్నారు. తెనాలిలోనూ, గుంటూరులోనూ మనవాళ్ళ అందరి క్షేమం వ్రాయించవలెను. మా అల్లుడు కులాసాగాఉన్నట్లు వ్రాయవలసినది. చి॥ సౌ॥ శాంత పెద్దమనిషి అయిందా, పౌర్ణమినాటికి అల్లుణ్ణికూడా రమ్మని కోరుతున్నాను. అంటే మీరు భార్యాభర్తలు ఇద్దరూ రావలసినది. నీవూ అల్లుడూ రావలసినది దశమినాడే బయలుదేరండి. నాలుగురోజులు ముందుగా రండి. ఏమో వ్రాశామని అనుకోవద్దు. తప్పక రండి. మీ కోసం ఎదురు చూస్తుంటాము. తప్పక దశమి నాటికే రండి. సూరమ్మ అత్తయ్యను నాగమ్మ పిన్నినికూడా సముద్రస్నానానికి తీసుకొని రావలసినది. వచ్చేటప్పుడు నాలుగుపీసెల గోంగూర, రెండుపీసెల పచ్చిమిరపకాయలు తేవలసినది. మీరు ఇద్దరూ తప్పక రండి.'

ఇట్లా ఉత్తరం పూర్తిగా వినిపించాను. కాంతం సంతోషించి పోస్టులో వేయటానికి పంపేముందు ఒక్క ముక్క వ్రాయమన్నది. అబ్బాయికి వాళ్ళబావ ఒక కోతిని తెచ్చి ఇస్తానన్నాడట. ఆయన వచ్చేటప్పుడు తెమ్మని వ్రాయండి. నేను కొంటాలేపోనీ అన్నాను. ఆయన తేకపోతే అల్లాగే కొనవచ్చు లెండి అన్నది ఆవిడ. ఆయన వాడేమో అసలు? అన్నాను, కాంతం వెళ్ళిపోయింది అవతలకు.

నేనుమటుకు "అబ్బాయికి కోతికావాలట. నేను కొనేదా? నీవు వచ్చేదాకా ఉండేదా," అని వ్రాసి ఉత్తరం పోస్టుకు పంపాను.